روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
مدیر مسئول: مهدی گیوه‌کی

پنجشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۳ | ۲۸ ذی‌القعده ۱۴۴۵
۲۰ صفحه | سال بیست‌وپنجم - شماره ۶۷۸۲
Thursday | June 6 | 2024

جام جم

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۰۴۰۰۰
دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۹۱۳۰۴۱۴۲ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
امور مشترکین: ۹۱۳۰۴۱۴۲ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

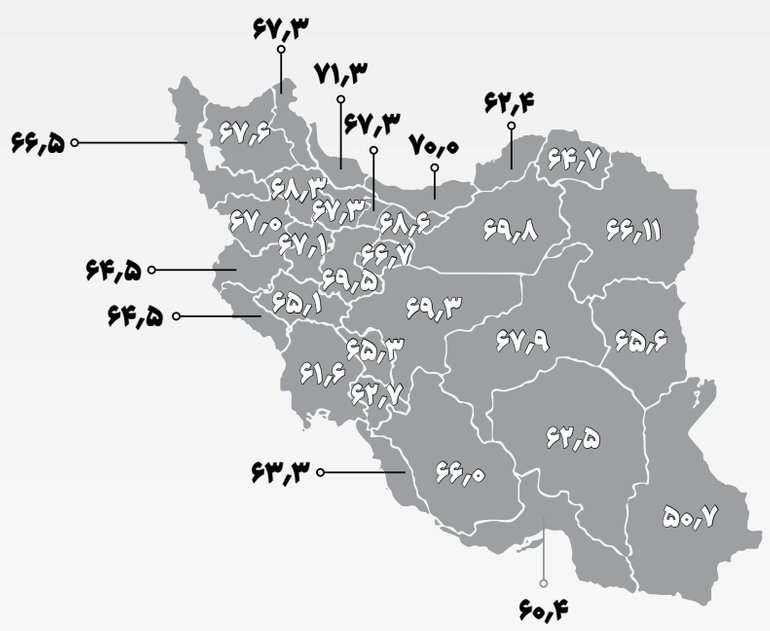
مرگ، دیرتر می‌رسد!

آمارهای تازه نشان می‌دهد که میانگین سنی فوت‌شدگان در ایران افزایش یافته است

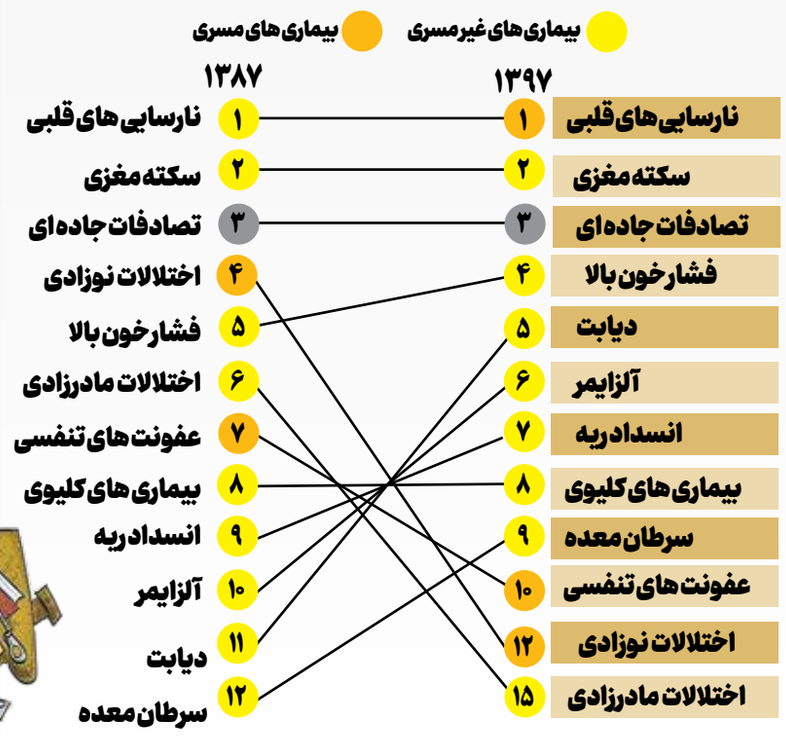
یکی از شاخص‌های مهم در اندازه‌گیری امید به زندگی بالا رفتن سن فوت‌شدگان در یک جامعه است. اگر به واسطه نظام مراقبت و بهداشت و درمان در نیم قرن گذشته امید به زندگی به سختی به ۵۰ سال می‌رسید، حالا این شاخص در وضعیتی است که میانگین عمر در ایران به ۷۸ سال رسیده است. این نکته را می‌توان در آمارهای تازه منتشر شده از سوی سازمان ثبت احوال هم متوجه شد. این سازمان با انتشار جدول سن فوت‌شدگان ایرانی طی ۱۲ سال گذشته نشان داده است که سن فوت‌شدگان در ایران نسبت به ۱۰ سال گذشته افزایش معنادار و آشکاری داشته است. به گواه این آمارها در حالی در سال ۱۴۰۲ میانگین سن فوت‌شدگان در ایران ۶۲ سال بوده که این عدد در سال ۱۴۰۲ به ۶۶ سال رسیده است. جدول منتشر شده از سوی سازمان ثبت احوال به تفکیک استانی است و همین موضوع می‌تواند آورده‌های جالب توجهی را پیش روی ما بگذارد. به عنوان مثال حالا می‌دانیم سیستان و بلوچستان با فاصله معناداری در قعر جدول سنی فوت‌شدگان قرار گرفته است و از سوی دیگر استان گیلان با میانگین سنی ۷۱ سال دیرزی‌ترین افراد را در خود جای داده است. البته که به پیوست این داده‌ها تحلیلی ارائه نشده است اما شاید بتوان همان وضعیت نظام سلامت و بهداشت را در سیستان و بلوچستان یکی از دلایل کم بودن میانگین سنی فوت‌شدگان دانست و شاید هم بشود وضعیت آب‌وهوایی گیلان و هوای سالم را یکی از دلایل افزایش عمر افراد در گیلان دانست. در سوی دیگر در داده‌نمایی که در مجله معتبر «لنست» منتشر شده همچنان بیشترین دلیل مرگ ایرانی‌ها، نارسایی‌های قلبی عنوان شده است. این موضوع از جایی قابل توجه‌تر است که بدانیم این دلایل در یک بازه طولانی ۱۰ ساله مورد بررسی قرار گرفته و در همه این ۱۰ سال دلیل اول مرگ ایرانی‌ها نارسایی‌های قلبی عنوان شده است. رتبه دوم و سوم هم در این بازه زمانی ثابت است و به ترتیب مربوط به سکته مغزی و تصادفات جاده‌ای است اما رتبه دلایل دیگر مرگ و میرها ازجمله فشار خون در این ۱۰ سال تغییر کرده و به عنوان مثال در ۱۰ سال گذشته، از رتبه پنجم به رتبه چهارم صعود کرده است.

میانگین سن فوت‌شدگان در کشور

تغییرات مهم‌ترین علل مرگ و میر در ایران

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۳	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۱۰
غروب آفتاب: ۱۹:۱۸	اذان صبح: ۰۳:۰۳
اذان مغرب: ۱۹:۳۹	طلوع خورشید: ۰۴:۴۸

امروز در تاریخ

- زادروز مرضیه برومند، کارگردان/ ۱۳۳۰
- سالروز عملیات ظفر/ ۱۳۶۴

حکمت

امام علی(ع): به آنچه به اصلاح و پاکی تو چیزی نمی‌افزاید، گوش فرامده./نهج‌البلاغه

واحه

در فال غریبانه خودگشتم و دیدم
جز خط سیاهی ته فنجان خبری نیست/ امید صباغ

نکته‌روز

تحصیل در انباری!

«فضای آموزشی غیراستاندارد» کلیدواژه‌ای است که بیش از مسئولان آموزش و پرورش، خانواده دانش‌آموزان با آن آشنا هستند. بسیاری از این مدارس صرفا با دریافت هزینه‌های گزاف (با ترفند غیردولتی بودن و برنامه‌ریزی‌های کلان آموزشی) در آپارتمان‌ها و واحدهای مسکونی دایر شده‌اند و از کمترین استانداردهای لازم برای آموزش برخوردار نیستند. حالا وزارت آموزش و پرورش برای آنها یک اخطار جدی صادر کرده است.

اخطار جدی به مدارس

عباس زارع، مدیرکل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس: به مدارس برای رعایت استانداردها اخطار می‌دهیم و فرصتی برای رعایت موارد اعطا می‌شود.

تحصیل در خانه دیگران

در بسیاری از موارد، مدارس غیردولتی در یک واحد مسکونی دایر هستند که حداقل استانداردهای لازم برای یک محیط آموزشی را ندارند؛ ازجمله نداشتن حیاط یا داشتن حیاط بسیار کوچک و فرسودگی ساختمان.

وقتی انباری مدرسه شد!

در برخی مناطق، فضایی که قبلا آزمایشگاه بوده است، سالن ورزشی غیرقابل استفاده آموزش و پرورش یا فضاهای فرسوده و بلااستفاده آموزش و پرورش، به مدرسه غیردولتی تبدیل شده است.

اجاره بی‌کیفیت‌ها

اجاره واحد برای مدارس هم امری معمول شده است. فضای برخی از این مدارس اجاره‌ای است و به همین دلیل ممکن است استانداردهای لازم را نداشته باشند.

تعداد مدارس غیردولتی

آن‌طور که از آمارهای منتشر شده می‌توان متوجه شد ۲۶۰۰ مدرسه غیردولتی در استان تهران داریم که فضای بسیاری از آنها ممکن است منزل مسکونی باشد.

پیشخوان

یک عاشقانه آرام

درباره «خم افلاک»؛ روایت عاشقانه در شتاب شگفت علم!

نویسنده: ریچل بارنباوم
مترجم: فاطمه تناسان
نشر: خزان
سال انتشار: ۱۴۰۳

رمان‌های بسیاری بوده‌اند که در بستر یک روایت عاشقانه سعی داشته‌اند روایتگر تاریخ هم باشند. «خم افلاک» شاید یکی از آنها باشد. خم افلاک رمانی است درباره تاریخ علم، رمانی عاشقانه که داستانی سرشار از ماجراجویی را دنبال می‌کند. ریچل بارنباوم در بستر تاریخ اوایل قرن بیستم داستانی مهیج را روایت می‌کند. سال ۱۹۱۴، درست هنگامی که روسیه در آستانه جنگ جهانی است و اینشتین در شرف اثبات نظریه نسبیت، خواهر و برادری بلندپرواز فکر دگرگونی جهان را در سر می‌پرورانند: زن جراح جوان و برادر دانشمندش برای حل معمای نسبیت به رقابت با آلبرت اینشتین می‌پردازند. خم افلاک اولین رمان بارنباوم است. او در نشریه لس‌آنجلس ریویو آو بوکز می‌نویسد و در دانشگاه هاروارد ادبیات و فلسفه خوانده است. بارنباوم درباره ایده رمان می‌گوید: سال ۲۰۱۴ بود که مقاله‌ای را در نشریه ساینتیفیک امریکن خواندم. نوشته بود ۱۰۰ سال پیش در چنین ماهی، اینشتین در آستانه اثبات نسبیت بود؛ اگر همان موقع خودش یا گروهش به روسیه می‌رفتند، می‌توانستند از خورشیدگرفتگی کاملی عکس بردارند که حکم آخرین قطعه اثبات نظریه‌اش را داشت. از این طریق اثبات می‌کرد که گرانش قادر به خم کردن نور است. هنوز مجله را زمین نگذاشته، به این فکر افتادم که عجب ایده نابی است برای نوشتن داستان. چه می‌شد اگر کسی اینشتین را شکست می‌داد؟

درجهت عکس

عکس: علی‌حامد حقدوست/ ایرنا

عطر خوش چای

چای محبوب‌ترین نوشیدنی گرم ایرانی‌هاست. لاهیجان در استان گیلان مهم‌ترین مرکز کشت، تولید و فرآوری چای محسوب می‌شود که دارای مزارع وسیع است. چای بهاره لاهیجان بهترین چای ایرانی از نظر عطر و طعم بوده که در فصل بهار عطر آن از هر جای شهر به مشام می‌رسد.

دانش

رستوران رباتیک

■ رستورانی در توکیو ربات‌ها را جایگزین انسان کرده است. آنها دما را اندازه‌گیری و قوانین استفاده از ماسک و ضدعفونی‌کننده دست را اجرا می‌کنند.

کیوآرکد را اسکن کنید

حادثه

فوران آتشفشان

■ طبیعت همچنان بشر را شگفت‌زده می‌کند. فوران آتشفشانی در جنوب غربی ایسلند منجر به شکل‌گیری این تصاویر شگفت‌انگیز شده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

جهان

صعود از اهرام

■ یک آلمانی از یکی از اهرام سه‌گانه مصر بالا رفت. ویدئوهای ضبط شده توسط این شخص واکنش‌های زیادی به دنبال داشت.

کیوآرکد را اسکن کنید

حادثه

مرگ در آسمان

■ برخورد دو هواپیما در جریان بزرگ‌ترین نمایشگاه هوایی پرتغال، منجر به سقوط یکی از آنها و کشته و مجروح شدن خلبانان اسپانیایی آن شده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

پرتره

شهیدالعلم، دکترای افتخاری خود از دانشگاه هنر لندن را بازگرداند ◄ **نواک جوکوویچ مصدوم شد و فصل تنیس را از دست داد** ◄ **محاکمه هانتر بایدن، پسر ۵۴ ساله جو بایدن آغاز شد**

چهره

شرافت از پشت ویزور

شهیدالعلم، عکاس و روزنامه‌نگار مشهور بنگلادشی، دکترای افتخاری خود از دانشگاه هنر لندن را بازگرداند. او دلیل این اقدام را همکاری این دانشگاه با اسرائیل و تلاش‌ها برای سرکوب اعتراض‌های دانشجویان حامی فلسطین اعلام کرد. این عکاس ۶۹ ساله که در سال ۲۰۱۸ به عنوان شخص سال مجله تایم انتخاب شد، برای بیش از سه دهه کار خود در زمینه مستندسازی نقض حقوق بشر و تحولات سیاسی در سراسر بنگلادش، جوایز متعددی را دریافت کرده است. وی تصمیم برای بازگرداندن مدرک خود را روز یکشنبه اعلام کرد و گفت که دانشجویان معترض، دانشگاه را به همدستی با رژیم صهیونیستی، آپارتاید و نسل‌کش اسرائیل متهم می‌کنند و او دیگر نمی‌تواند با این دانشگاه در ارتباط باشد.

نکته

پایان یک تاریخ؟

نواک جوکوویچ، مرد اول تنیس جهان به دلیل پارگی مینیسک از ادامه رقابت‌های گرند اسلم رولان گاروس انصراف داد. مصدومیت این چنینی بدترین اتفاقی بود که می‌توانست برای جوکوویچ رخ دهد. او نه فقط فرصت دفاع از قهرمانی رولان گاروس و فتح بیست‌وپنجمین عنوان گرند اسلم را از دست داد بلکه حالا باید جایگاه نخست رده‌بندی را هم به یانیک سینر ایتالیایی واگذار کند. با خداحافظی راجر فدرر از دنیای تنیس و مصدومیت‌های پیاپی رافائل نادال، نوله تنها اسطوره تنیس بود که از دوران پرشکوه دنیای تنیس باقی مانده بود و این مصدومیت باعث شده آن سؤال سخت برای هواداران تنیس تکرار شود؛ این‌که آیا به پایان دوران پرشکوه و تاریخی تنیس رسیده‌ایم؟

خبر

آقازاده در دادگاه

اگر دونالد ترامپ یک مشکل دارد، هانتر بایدن کلکسیونی از مشکلات اخلاقی و فساد و تخلف است. از لو رفتن محتویات رایانه شخصی او گرفته تا یافتن کوکائین در کاخ سفید! حالا اما خبر آمده اولین جلسه دادگاه او به دلیل دیگری است! محاکمه هانتر بایدن، پسر ۵۴ ساله جو بایدن، آغاز شده است.

این محاکمه در دادگاه فدرال ویلمینگتون ایالت دلاور برگزار می‌شود و انتظار می‌رود که هانتر بایدن به اتهام‌های دروغگویی در مورد مصرف مواد مخدر در فرم‌های رسمی خرید اسلحه و حمل اسلحه گرم در حالی که تحت تاثیر مواد مخدر بوده است، محاکمه شود. این نخستین بار در تاریخ آمریکاست که فرزند یک رئیس جمهور مستقر، در دادگاه محاکمه می‌شود.

